

KAKO OBEZBEDITI RAVNOPRAVNO UČEŠĆE ŽENA NA TRŽIŠTU RADA

UNAPREĐENJE
RODNE
RAVNOPRAVNOSTI
U SRBIJI

U okviru projekta **UNAPREĐENJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI U SRBIJI**, koji realizuju Fondacija Ana i Vlade Divac i Fondacija Centar za demokratiju, pod pokroviteljstvom Balkanskog fonda za demokratiju i Ambasade Kraljevine Norveške, organizovan je **NIZ AKTIVNOSTI U 2020. GODINI.**

Norwegian Embassy
Belgrade

Istraživanje o uključenosti rodne perspektive u lokalne politike zapošljavanja

Sprovedeno je **istraživanje o uključenosti rodne perspektive u lokalne politike zapošljavanja**. Sve aktivnosti organizovane su u devet gradova/opština u Srbiji, i to u **Zlatiborskom okrugu** (Užice, Požega i Arilje), u **Južnobačkom okrugu** (Bečej, Bačka Palanka i Sremski Karlovci) i u **Pčinjskom okrugu** (Vranje, Vladičin Han i Surdulica).

U 9 lokalnih samouprava, organizovani su konsultativni sastanci sa predstavnicima lokalnih samouprava, i to iz različitih sektora i odeljenja: za razvojne politike, lokalni ekonomski razvoj, nacionalnih službi za zapošljavanje, članovi i članica saveta za rodnu ravnopravnost.

Održana su i tri treninga za svaki okrug, za odbornike, članove veća, načelnike kao i organizacije civilnog društva. Cilj ovog projekta je da se osnaže lokalni akteri koji, uvođenjem rodne perspektive, mogu da utiču na unapređenje položaja žena na lokalnom tržištu rada, i povezanost aktivnih mera zapošljavanja sa lokalnim ekonomskim razvojem. Pored toga, aktivnosti u okviru ovog jednogodišnjeg projekta, imaju za cilj stvaranje mreže i platforme za razmenu ideja, projekata i aktivnosti između predstavnika lokalnih samouprava i organizacija civilnog društva u navedenim opštinama i gradovima.

Nacionalni okvir rodne ravnopravnosti u radu lokalne samouprave nalazi se u Zakonu o ravnopravnosti polova i Nacionalnoj strategiji rodne ravnopravnosti za period od 2016. do 2020. godine.

Zakon o ravnopravnosti polova definiše principe odgovornosti i obaveze poštovanja standarda rodne ravnopravnosti postavljenih u nacionalnom zakonodavnom, strateškom i političkom okviru. Posebno predviđa odgovornost u ostvarivanju politika jednakih mogućnosti u lokalnoj zajednici.

Nacionalna strategija rodne ravnopravnosti postavlja opšti cilj sistemskog uvođenja rodne perspektive u donošenje, sprovođenje i praćenje javnih politika.

Zašto je važna analiza lokalnih akcionih planova zapošljavanja (LAPZ)?

LOKALNE SAMOUPRAVE su Nacionalnom strategijom prepoznate kao važni akteri u realizaciji opšteg cilja sistemskog uvođenja rodne perspektive u donošenje, sprovođenje i praćenje javnih politika.

Rodna ravnopravnost trebalo bi da bude deo planiranja, formulisanja i primene zakona, politika i mera kako bi se potrebe, prioriteti i specifičan položaj žena i muškaraca uključili u javne politike, te razmatrali njihovi efekti u svim fazama (faza planiranja, izrade, primene, nadziranja i vrednovanja) uz ravnopravno učešće žena i muškaraca u ovim procesima.

LOKALNE POLITIKE ZAPOSŁJAVANJA, treba da predstavljaju odgovor na probleme lokalnog tržišta rada, da uključe rodnu perspektivu u sve faze planiranja: analizu stanja, identifikovanje trenutnih i budućih potreba na lokalnom tržištu rada kao i u određivanje ciljeva politike zapošljavanja. Uključivanje rodne perspektive kako na nacionalnom, tako i na lokalnom nivou izuzetno je važno za poboljšanje ekonomske pozicije žena, a samim tim i postizanje rodne ravnopravnosti.

Jedinice lokalne samouprave imaju obavezu da prate ostvarivanje ravnopravnosti zasnovane na polu u svim oblastima društvenog života, primenu međunarodnih standarda i Ustavom zajemčenih prava u ovoj oblasti kao i da razvijaju aktivnu politiku jednakih mogućnosti u svim oblastima društvenog života.

Lokalne politike zapošljavanja treba da:

- pruže odgovor na probleme lokalnog tržišta rada
- daju analiza stanja - identifikuju trenutne i buduće potrebe za zanimanjima
- definišu ciljeve politike zapošljavanja
- predvide uslove za kreiranje novih radnih mesta
- planiraju razvoj novih sektora u lokalnoj ekonomiji, identifikujući potrebe i praznine u lokalnoj privredi

Do odgovora dolazimo ako postavimo sledeća pitanja:

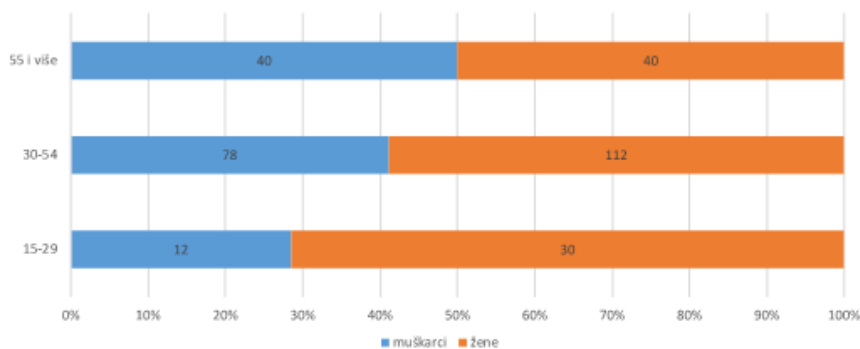
- Kakva je situacija na lokalnom nivou u pogledu svesti o rodnim razlikama i uključuju li se te razlike prilikom formulisanja mera politika zapošljavanja?
- Kakve su potrebe žena i sa kojim problemima se suočavaju u svojim zajednicama?
- U kojoj meri su u lokalnoj zajednici prepoznate potrebe posebno ranjivih grupa žena?

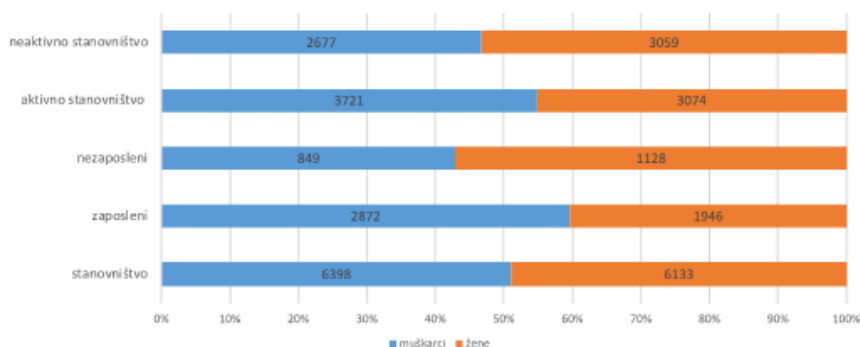
Cilj analize LAPZ je utvrđivanje:

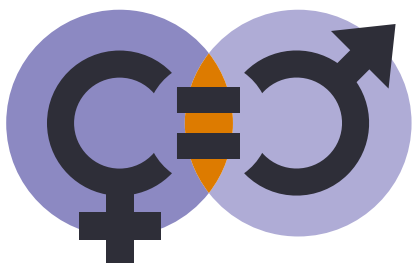
- prisutnosti rodne perspektive u akcionim planovima
- da li je i u kojoj meri u analizi situacije na lokalnom tržištu rada korišćena rodno senzitivna statistika (prikupljanje podataka i analiza nejednakosti)?
- u kojoj meri lokalne politike zapošljavanja uzimaju u obzir razlike u pozicijama žena i muškaraca, odnosno da li ove politike sadrže rodno senzitivne ciljeve i akcije?
- kakav je uticaj predloženih intervencija na položaj žena i muškaraca na tržištu rada?

Analiza podataka o nezaposlenima iz ugla roda - starosna struktura

Stanovništvo uzrasta 15-64 godine prema položaju na tržištu rada i polu u 2019. godini

Kako bi rodna ravnopravnost postala deo planiranja, formulisanja i primene lokalne politike zapošljavanja, a lokalne samouprave postale akteri u uvođenju rodne perspektive prilikom donošenja, sprovođenja i praćenja lokalnih politika u narednom periodu bi trebalo preduzeti:

- > **Unaprediti proces planiranja** kao preduslov za uvođenje rodne perspektive u lokalne politike zapošljavanja kroz obuku aktera koji učestvuju u izradi LAPZ;
- > **Obezbediti podatke koji su rodno segregirani i na osnovu njih definisati rodno osetljive indikatore**, kao što su stope zaposlenosti muškaraca i žena (prema obrazovanju, delatnostima, zanimanjima), stope nezaposlenosti žena i muškaraca (prema obrazovanju, trajanju nezaposlenosti, starosnim grupama, invaliditetu), stope neaktivnosti žena i muškaraca, prosečne zarade žena i muškaraca, na osnovu kojih može da se utvrdi postojanje platnog jaza;
- > **Utvrđiti koji podaci su potrebni za procenu rodne ravnopravnosti na lokalnom nivou u oblasti zapošljavanja nedostaju**, na koji način mogu da se pronađu i/ili kako njihov nedostatak može da se prevaziđe;
- > Na osnovu identifikovanih problema i izazova **definiati prioritete na otklanjanju rodni nejednakosti**. Prioriteti treba da budu operacionalizovani kroz rodno senzitivne ciljeve i akcije, a praćeni i mereni kroz očekivane rezultate i indikatore.
- > **U procesu planiranja izuzetno je važno vršiti procenu uticaja predloženih intervencija na položaj žena i muškaraca na tržištu rada**. Neophodno je izvršiti procenu efekata prethodno realizovanih mera u odnosu na kvalizet zaposlenja (sigurnost zaposlenja i zarade);
- > **U proces izrade LAPZ neophodno je uključiti predstavnice lokalnog mehanizma za rodnu ravnopravnost**, koje poseduju kompetencije potrebne za urođnjavanje lokalnih politika zapošljavanja, što bi ujedno bilo korisno i za realizaciju ciljeva LAPRR koji se odnose na oblast ekonomskog osnaživanja žena.

Informacije o projektnim aktivnostima možete naći na:

www.centaronline.org/sr/projekat/1778/unapredjenje-rodne-ravnopravnosti-u-srbiji

www.divac.com/Razvoj-demokratije-i-podrska-lokalnim-zajednicama/2713/Unapredjenje-rodne-ravnopravnosti-u-Srbiji.shtml

Analizu Sarite Bradaš i izveštaj Ivana Sekulovića možete preuzeti na:

www.centaronline.org/sr/publikacija/1810/izvestaj-i-istrzivanje-u-okviru-projekta-unapredjenje-rodne-ravnopravnosti

Video snimak Webinar-a možete pogledati ovde:

www.centaronline.org/sr/video/12215/unapredjenje-rodne-ravnopravnosti-u-srbiji

Animirani video o rodno odgovornom budžetiranju (ROB) koji je kreirao im UN Women u Srbiji možete pogledati ovde:

www.youtube.com/watch?v=msidCHGpDeE&fbclid=IwAR0hh_WHI5u-A8RFRfwLu2bXSx2fQ6ACPPFs3eG0nGlcQJUIyBleDoWndBc

Da li su mere protiv diskriminacije žena u oblasti rada i zapošljavanja naš prioritet?

Za potrebe projekta Unapređenje rodne ravnopravnosti u Srbiji, sačinjen je i izveštaj koji je ima za cilj da prikupi, predstavi i protumači relevantne podatke o sadržaju i primeni strateških dokumenata Republike Srbije u procesu pristupanja EU iz ugla mera protiv diskriminacije žena u oblastima rada i zapošljavanja, kao i da doprinese procesu daljeg usklađivanja domaćeg zakonodavstva i javnih politika sa pravom i strateškim okvirom EU.

| IZVEŠTAJEM JE UTVRĐENO | da je dosadašnji napredak Republike Srbije ostvaren u relevantnim aspektima ključnih pregovaračkih poglavlja za borbu protiv diskriminacije žena u oblastima rada i zapošljavanja izuzetno mali | da ne samo što javne politike nisu usklađene sa zahtevima koji proističu iz međunarodnih i evropskih standarda, već i da je relevantan strateški okvir nepotpun, neažuran i teško primenljiv | da relevantni strateški dokumenti uglavnom nemaju razvijen rodni aspekt, niti adekvatne mere za borbu protiv diskriminacije žena u oblastima rada i zapošljavanja | da je proces izveštavanja o primeni strateškog okvira relevantnog za borbu protiv diskriminacije žena u oblastima rada i zapošljavanja nepouzdan i nekvalitetan i da se ne odvija u skladu sa zakonskim odredbama o izveštavanju o primeni javnih politika | da se strateški okvir relevantan za borbu protiv diskriminacije žena u oblastima rada i zapošljavanja ne sprovodi na delotvoran i efikasan način.

IZVEŠTAJEM JE PREPORUČENO:

- da se hitno pristupi ispunjenju obaveza iz akcionih planova za pregovaračka poglavlja 23 i 19;
- da se usvoje novi dokumenti javnih politika relevantni za borbu protiv diskriminacije žena u oblastima rada i zapošljavanja;
- da se pruži stručna i tehnička pomoć nadležnim predlagačima u cilju razvijanja rodnog aspekta dokumenata javnih politika i adekvatnih mera za borbu protiv diskriminacije žena u oblastima rada i zapošljavanja;
- da nadležni predlagači bez odlaganja pripreme izveštaje o sprovođenju dokumenata javnih politika i dostave ih Vladi radi usvajanja, kao i da ih učine dostupnim javnosti putem sajtova i drugih kanala informisanja;
- da se izvrši hitna procena delotvornosti i efikasnosti dosadašnjih mera javnih politika za borbu protiv diskriminacije žena u oblastima rada i zapošljavanja i sačini sveobuhvatni program za upravljanje posledicama ekonomskom i društvenom krizom izazvanom epidemijom zarazne bolesti COVID-19, sa fokusom na najranjivije kategorije žena na tržištu rada.